Konsekvensanalyse for kystlynghei ved etablering av hytte ved Furnes i Gulen kommune, Vestland

Konsekvensvurdering kystlynghei, januar 2022

Solbjørg Engen Torvik

www.ecofact.no

ISSN: 1891-5450
ISBN: 978-82-8262-862-4

Konsekvensanalyse for kystlynghei ved etablering av hytte ved Furnes i Gulen kommune, Vestland

Ecofact rapport: 863

www.ecofact.no

Referanse til rapporten:	Torvik, S. E. 2022. Konsekvensanalyse for kystlynghei ved etablering av hytte ved Furnes i Gulen kommune, Vestland. Ecofact rapport 863, 34 sider.
Nøkkelord:	Kystlynghei, utvalgt naturtype, konsekvensvurdering, samla belastning
ISSN:	1891-5450
ISBN:	978-82-8262-862-4
Oppdragsgiver:	Håkon Furnes
Prosjektleder hos Ecofact AS:	Solbjørg Engen Torvik
Prosjektmedarbeidere:	
Kvalitetssikret av:	Knut Børge Strøm
Forside:	Planområdet fro planlagt hytte ved Furnes. Foto: Andre Furnes

www.ecofact.no

Postadresse:
Ecofact AS
Postboks 560
4302 SANDNES

Besøksadresse:
Ecofact AS
Dreierveien 25
4321 SANDNES

INNHOLD

FORORD **3**
SAMMENDRAG **4**
1 INNLEDNING **5**
2 TILTAKSBESKRIVELSE **5**
2.1 LOKALISERING 5
2.2 BESKRIVELSE AV TILTAKET 6
3 METODER **7**
3.1 NATURMANGFOLDLOVEN (NML.) §§ 8-12 7
3.2 FAGLIG STRUKTUR OG INNHOLD 7
3.3 VURDERING AV VERDI, PÅVIRKNING OG KONSEKVENSER 8
3.4.1 Vurdering av verdi *8*
3.4.2 Vurdering av påvirkning *10*
3.4.3 Vurdering av konsekvens *11*
3.4 SAMLET BELASTNING 13
3.5 DATAGRUNNLAG 13
4 STATUS OG VERDI FOR KYSTLYNGHEI **14**
4.1 NATURGRUNNLAGET 14
4.2 NATURTYPEN KYSTLYNGHEI 14
Eksisterende kunnskap *14*
Tilleggsvurdering *15*
Rødlistede arter *17*
Fremmedarter *17*
Verdivurdering *18*
5 PÅVIRKNING **18**
5.1 GENERELT 18
5.2 NULLALTERNATIVET 18
5.3 VURDERING AV PÅVIRKNING AV TILTAKET 19
6 MILJØSKADE OG KONSEKVENS **19**
7 FORHOLDET TIL NATURMANGFOLDLOVEN OG SAMLET BELASTNING **20**
7.1 INNLEDNING 20
7.2 VURDERINGER 20
8 SKADEREDUSERENDE TILTAK **22**
9 REFERANSER **23**

FORORD

Foreliggende rapport er en konsekvensanalyse for kystlynghei ved etablering av ei hytte og adkomstvei til denne ved Furnes i Gulen kommune. Rapporten er basert på tilgjengelig data i ulike databaser.

Vi takker grunneier Andre Vabø for forespørsel og tilsending av foto fra planområdet.

Sandnes, 25.01.2022

Solbjørg Engen Torvik

SAMMENDRAG

Beskrivelse av oppdraget

Grunneier Tom Vassvik ønsker å utvide hyttefeltet på Sandarnes i Eigersund kommune med 10 hytter. Foreliggende tilleggsrapport om naturmangfold belyser status, påvirkning og konsekvenser for kystlynghei og klokkesøte og vurderer tiltaket i forhold Naturmangfoldloven §§ 8-12.

Datagrunnlag

Datagrunnlaget for rapporten er basert på feltregistrering og søk i nettdatabaser.

Resultat

Dagens situasjon

Tiltaksområdet ligger i en truet og utvalgt naturtype, kystlynghei, med *svært stor verdi/høyeste forvaltningsprioritet*.

Forekomsten av rødlistearten klokkesøte (VU) gir området *stor verdi/høy forvaltningsprioritet*.

Påvirkning

For kystlynghei vurderes påvirkningen *noe forringet* da en mindre del av lokaliteten ødelegges ved hyttebygging.

For rødlistearten klokkesøte vurderes påvirkningen *noe forringet* da få individer av arten vil utgå i et område med stor forekomst av den.

Konsekvenser

For truet og utvalgt naturtype kystlynghei gir *svært stor verdi / høyeste forvaltningsprioritet* og påvirkningen *noe forringet* konsekvensgraden ***noe (- -) til betydelig (- - -) miljøskade***.

For rødlistearten klokkesøte gir *stor verdi/høyeste forvaltningsprioritet* og påvirkningen *noe forringet* konsekvensgraden ***noe (- -) miljøskade***.

Samlet belastning

Samlet belastning vurderes å ha en viss negativ effekt på den truede naturtypen kystlynghei basert på gjentatte små og ubetydelige arealbeslag og påvirkninger. Denne samla negative effekten kan i større grad enn enkelttiltaket gå ut over økologiske funksjoner for arter, her spesielt klokkesøte, og landskapsøkologiske funksjonsområder ved at tiltak splitter opp og/eller forringer arealer slik at funksjoner reduseres.

For klokkesøte vil gjentatte små reduksjoner i forekomstareal på sikt føre til redusert forekomst av en sårbar art. Likevel er gjengroing av seminaturlig mark vurdert som en større trussel fordi det berører større deler av totalbestanden.

Skadereduserende tiltak

Det foreslås flere tiltak som vil kunne dempe skadevirkningene for naturmangfoldet.

1 INNLEDNING

Grunneier Andre Vabø ønsker å bygge ei hytte ved Furnes i Gulen kommune.

I forbindelse med byggesøknaden, har kommunen stilt krav om en konsekvensanalyse da planområdet ligger i en utvalgt naturtype, kystlynghei.

Foreliggende fagrapport belyser status for kystlynghei, og det gjøres en vurdering av hvilke påvirkninger og konsekvenser planlagt tiltak vil ha for forekomsten av kystlynghei, sett i lys av Naturmangfoldloven §§ 8-12.

2 TILTAKSBESKRIVELSE

2.1 Lokalisering

Planområdet ligger litt ovenfor Brandangervegen ved Furnes i Gulen kommune (figur 2.1).

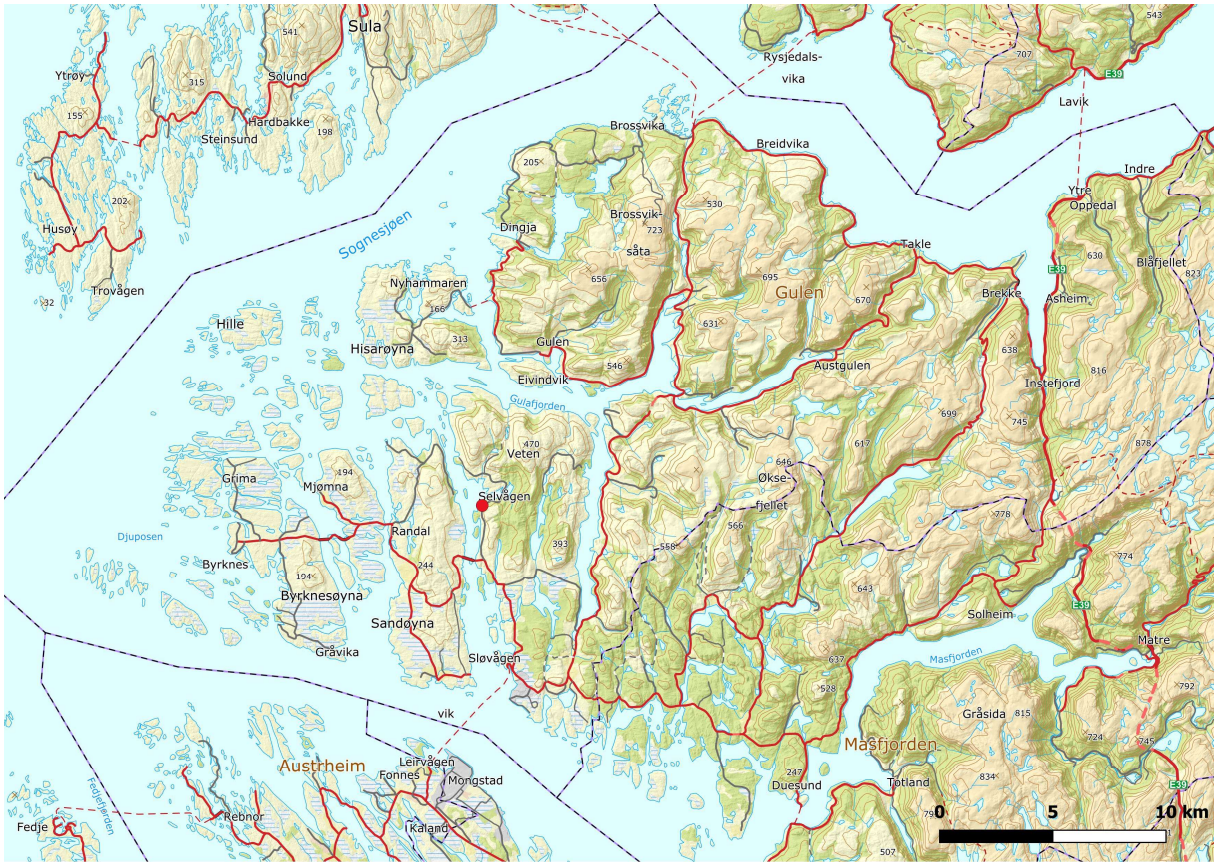

Figur 2.1. Lokalisering av planområdet ved Furnes, Gulen kommune.

2.2 Beskrivelse av tiltaket

Planområdet ligger sør for Brandangervegen, gårds- og bruksnummer 77/1. Foreliggende plan omfatter ei hytte og adkomstvei til denne, jf. figur 2.2.

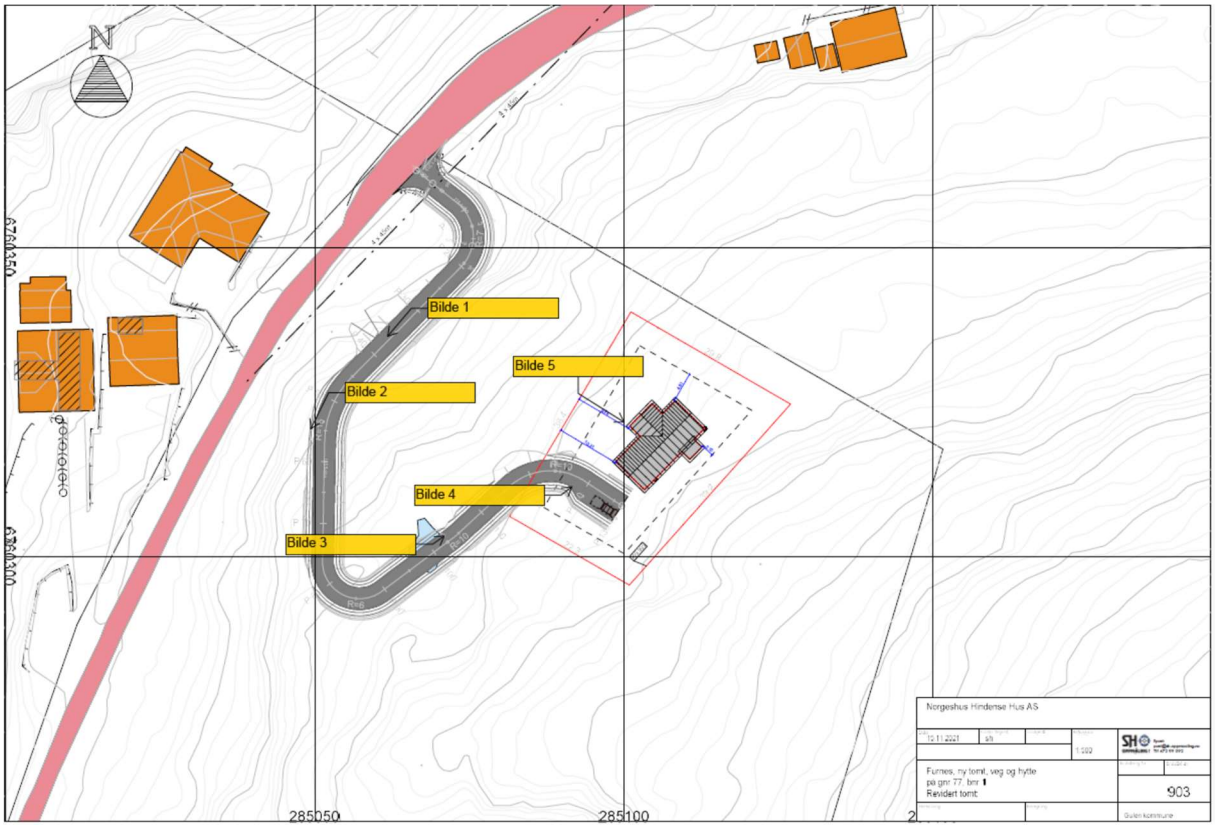

Figur 2.2. Planlagte hytte sør for Brandangervegen, gårds- og bruksnummer 77/1. Bildehenvisninger viser til hvor bildene i rapporten er tatt, jf. figur 4.3.

3 METODER

3.1 Naturmangfoldloven (nml.) §§ 8-12

§ 1. (lovens formål)

Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.

Naturmangfoldlovens §§ 8-12 er nevnt under, men gjengitt i kapittel 7, hvor tiltaket vurderes i forhold til hver paragraf.

§ 8.(kunnskapsgrunnlaget)
§ 9.(føre-var-prinsippet)
§ 10.(økosystemtilnærming og samlet belastning)
§ 11.(kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)
§ 12.(miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

3.2 Faglig struktur og innhold

Fagrapportens struktur og faglige inndeling følger MD-1941, Veileder for konsekvensutredninger for klima og miljø (Miljødirektoratet 2021). Følgende hovedutredningskategorier for naturmangfold omfattes av denne veilederen:

- Naturtyper etter DN håndbok 13, (DN 2007)
- Naturtyper etter Miljødirektoratets instruks 2019 (Miljødirektoratet 2019)
- Arter og økologiske funksjonsområder
- Landskapsøkologiske funksjonsområder
- Verneområder og områder med båndlegging
- Geologisk mangfold
- Relevante tema som ikke inngår i vurderingskategoriene

Aktuelt planområde er kartlagt i 2019, i henhold til Naturtyper etter Miljødirektoratets instruks (Miljødirektoratet 2019). Det er også naturlig å vurdere området i forhold til arter og funksjonsområder, ettersom arter registreres i samme kartleggingsoppdrag som naturtypene. De andre kategoriene vurderes ikke å være relevante i forhold til forespørselen.

Ifølge veileder MD-1941, er naturtyper definert som følger:
I naturmangfoldloven er en naturtype definert som ensartet type natur som omfatter alle levende organismer og de miljøfaktorene som virker der, eller spesielle typer naturforekomster som dammer, åkerholmer eller lignende, samt spesielle typer geologiske forekomster.

Forvaltningsmålet for naturtyper og arter er at mangfoldet av naturtyper ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde og med det artsmangfoldet og de økologiske prosessene som kjennetegner den enkelte naturtype. Se § 4 av naturmangfoldloven.

3.3 Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvenser

Metodikken i MD-veileder 1941 er basert på at de identifiserte delområdene blir vurdert for verdi, påvirkning og konsekvenser. Utgangspunktet for vurderingene skal alltid være 0-alternativet, dvs. en forventet situasjon i influensområdet dersom planen eller tiltaket ikke blir gjennomført. 0-alternativet tar utgangspunkt i dagens miljøtilstand, men legger inn den mest realistiske utviklingen i trasésområdet når tiltaket forventes å bli gjennomført.

3.4.1 Vurdering av verdi

Med verdi menes en vurdering av hvor verdifullt et område eller miljø er. Det er fem verdikategorier langs en skala fra *uten betydning* til *svært stor verdi* (jf. figur 3.1 og tabell 3.1-3.2). Det er glidende overganger mellom verdikategoriene slik at verdivurderingen kan nyanseres ved at pilen plasseres ulikt innenfor verdikategorien.

Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi eller forvaltningsprioritet	Stor verdi eller forvaltningsprioritet	Svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet
		▲		

Figur 3.1. Skala for verdivurdering. Det er glidende overganger mellom verdikategoriene for å nyansere verdivurderingen ytterligere (MD 2021).

I veilederen er det gitt hvilke kriterier som tilfredsstiller de ulike verdikategoriene for de ulike temaene under naturmangfold. Tabellene 3.1-3.2 gir en oversikt over verdikriteriene for de to aktuelle temaene for denne rapporten *Naturtyper etter Miljødirektoratets instruks*, og *Økologiske funksjonsområder for arter*.

NB: Alle forekomster som ikke oppfyller noen av disse kriteriene er vurdert å være *uten betydning*, dvs. en kategori med lavere verdi enn «noe verdi». Det er likevel verd å merke seg at for temaet *Arter inkludert økologiske funksjonsområder* gis *Vanlige arter og deres funksjonsområder* verdivurderingen *Noe verdi*.

Naturtyper etter Miljødirektoratets instruks
Ifølge veileder MD-1941, inngår Rødlista og trua naturtyper og Naturtyper med sentral økosystemfunksjon. Kriteriene for verdisetting av Naturtyper etter Miljødirektoratets instruks er gitt i tabell 3.1.

Arter og økologiske funksjonsområder
Ifølge veileder MD-1941, inngår følgende kategorier i Arter og økologiske funksjonsområder:

- *Villrein*
- *Rødlistede og truede arter*
- *Prioriterte arter*
- *Fredete arter*
- *Spesielt hensynskrevende arter og spesielle økologiske former*
- *Vannmiljø*

I denne rapporten er det bare *Rødlistede og truede arter* som er aktuell. Kriteriene for verdisetting av arter og økologiske funksjonsområder er gitt i tabell 3.2.

Tabell 3.1. Verditabell for Naturtyper etter Miljødirektoratets instruks (MD 2021).

Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Naturtyper med sentral økosystemfunksjon med svært lav lokalitetskvalitet. Nær truede naturtyper (NT) med svært lav lokalitetskvalitet. Spesielt dårlig kartlagte naturtyper med svært lav lokalitetskvalitet.	Kritisk truede (CR) svært lav lokalitetskvalitet. Sterkt truede (EN) svært lav lokalitetskvalitet. Sårbare naturtyper (VU) svært lav lokalitetskvalitet. Naturtyper med sentral økosystemfunksjon med lav lokalitetskvalitet. Nær truede naturtyper (NT) med lav og moderat lokalitetskvalitet. Spesielt dårlig kartlagte naturtyper med lav og moderat lokalitetskvalitet.	Kritisk truede (CR) Lav lokalitetskvalitet. Sterkt truede (EN) lav eller moderat lokalitetskvalitet. Sårbare naturtyper (VU) lav, moderat eller høy lokalitetskvalitet. Naturtyper med sentral økosystemfunksjon moderat og høy lokalitetskvalitet. Nær truede naturtyper (NT) med høy og svært høy lokalitetskvalitet. Spesielt dårlig kartlagte naturtyper høy og svært høy lokalitetskvalitet.	Kritisk trua (CR) moderat, høy eller svært høy lokalitetskvalitet. Sterkt truede (EN) høy eller svært høy lokalitetskvalitet. Sårbare naturtyper (VU) svært høy lokalitetskvalitet. Naturtyper med sentral økosystemfunksjon og svært høy lokalitetskvalitet.

Tabell 3.2. Verditabell for Arter og økologiske funksjonsområder (MD 2021).

Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Vanlige arter og deres funksjonsområder Laks, sjøørret- og sjørøyebestander/vassdrag i verdikategori "liten verdi" (NVE 49/2013) Ferskvannsfisk og ål - vassdrag/bestander i verdikategori "liten verdi" (NVE 49/2013)	Nær trua (NT) arter og deres funksjonsområde Funksjonsområder for spesielt hensynskrevende arter Fastsatte bygdenære områder omkring nasjonale villreinområder som grenser til viktige funksjonsområder Laks, sjøørret- og sjørøyebestander/vassdrag i verdikategori "middels verdi" (NVE 49/2013) Innlandsfisk og åle - vassdrag/bestander i verdikategori "middels verdi" (NVE 49/2013)	Sårbare (VU) arter og deres funksjonsområder Spesielle økologiske former av arter (omfatter ikke fisk da disse fanges opp i NVE 49/2013)) Fastsatte randområder til de nasjonale villreinområdene Viktige funksjonsområder for villrein i de 14 øvrige villreinområdene (ikke-nasjonale) Laks sjøørret -, og sjørøyebestander/vassdrag i verdikategori "stor verdi" (NVE 49/2013) Innlandsfisk (eks. langtvandrende bestander av harr, ørret og sik) og åle vassdrag/bestander i verdikategori "stor verdi" (NVE 49/2013)	Fredede arter Prioriterte arter (med eventuelt forskriftsfestet funksjonsområde) Sterkt truet (EN) og kritisk truet (CR) arter og deres funksjonsområde Nasjonale villreinområder Villaksbestander i nasjonale laksevassdrag og laksefjorder, samt øvrige anadrome fiskebestander/vassdrag i verdikategori "svært stor verdi" (NVE 49/2013) Lokaliteter med relikt laks Spesielt verdifulle storørretbestander – sikre storørretbestander (f.eks. Hunderørret) og ålevassdrag/bestander i verdikategori "svært stor verdi" (NVE 49/2013)

3.4.2 Vurdering av påvirkning

Påvirkning er et uttrykk for de endringer som tiltaket vil medføre for berørte forekomster. Vurderinger av påvirkning relateres til den ferdig etablerte situasjonen og påvirkningen måles mot situasjonen i referansealternativet (0-alternativet). Det er kun områder som blir varig påvirket som skal vurderes. Alle tiltak som inngår i investeringskostnadene legges til grunn ved vurdering av påvirkning. Potensielle framtidige påvirkninger, som følge av andre/framtidige planer, inngår ikke i vurderingen.

Påvirkning av naturmangfoldet handler om at biologiske funksjoner og økologiske prosesser påvirkes, og at eventuelle sammenhenger helt eller delvis brytes. Vanlige påvirkningsfaktorer på naturmangfold er arealbeslag og forringelser av økologisk infrastruktur gjennom fragmentering av leveområder, brudd i landskapsøkologiske sammenhenger og kanteffekter inn i naturområder. Noen tiltak kan også føre til forurensning av vann og grunn, endret hydrologi, spredning av uønskede arter, støy og kunstig belysning. Anleggsarbeid og endringer i livsmiljø er forhold som har betydning for flere viltarter.

Skalaen for påvirkning har fem trinn og går fra *sterkt forringet* til *forbedret* (jf. figur 3.2). Også her er det glidende overganger mellom påvirkningsgradene. Vurdering av påvirkningsgrad gjøres i forhold til 0-alternativet. Dersom tiltaket ikke påvirker verdiene i nevneverdig grad, karakteriseres påvirkningen som *ubetydelig endring*. Graden av påvirkning skal begrunnes i hvert enkelt tilfelle.

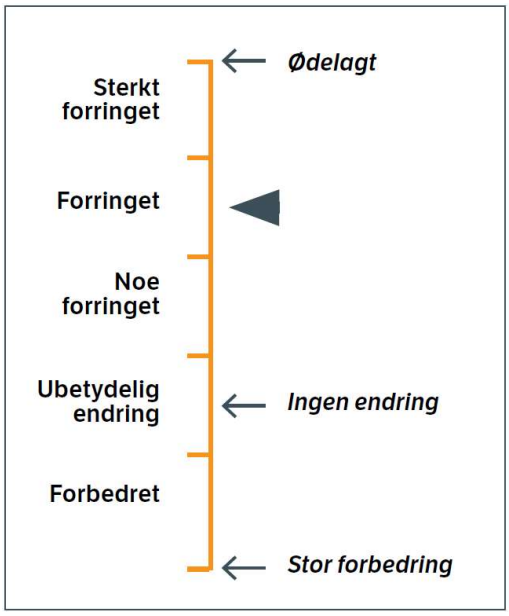

Figur 3.2. Skala for påvirkningsvurdering. Ingen endring utgjør 0-punktet på skalaen (MD 2021).

Det er bare mulig å beskrive påvirkningen på en tilstrekkelig presis måte dersom en har god oversikt over hva tiltaket innebærer. Tiltakshaver må gi en god tiltaksbeskrivelse, og utreder må sette seg inn i hva tiltaket representerer for det berørte delområdet. Virkning på økologiske funksjoner og sammenhenger omtales deretter.

Tabellene 3.3-3.4 gir en veiledning i bruk av påvirkningsskalaen. For hver påvirkningsgrad er det tilstrekkelig at ett punkt oppfylles. Vurderinger må suppleres av faglig skjønn.

Tabell 3.3. Kriterier for å vurdere påvirkningsgrad av naturtyper.

Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Bedrer tilstanden ved at eksisterende inngrep tilbakeføres til opprinnelig natur.	Ingen eller uvesentlig virkning på kort eller lang sikt.	Berører en mindre viktig del som samtidig utgjør < 20 % av lokaliteten. Liten forringelse av restareal. Virkningenes varighet: Varig forringelse av mindre alvorlig art, eventuelt mer alvorlig miljøskade med kort restaureringstid (1-10 år).	Berører 20–50 % av lokaliteten, men liten forringelse av restareal. Ikke forringelse av viktigste del av lokalitet. Virkningenes varighet: Varig forringelse av middels alvorlighetsgrad, eventuelt mer alvorlig miljøskade med middels restaureringstid (>10 år).	Berører hele eller størstedelen (> 50 %). Berører > 50 % av areal, men den viktigste (mest verdifulle) delen ødelegges. Restareal mister sine økologiske kvaliteter og/eller funksjoner. Virkningenes varighet: Varig forringelse av høy alvorlighetsgrad. Eventuelt med lang/ svært lang restaureringstid (>25 år).

Tabell 3.4. Kriterier for å vurdere påvirkningsgrad av økologiske funksjoner for arter og landskapsøkologiske funksjonsområder.

Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Gjenoppretter eller skaper nye trekk/vandrings-muligheter mellom leveområder/ biotoper (også vassdrag). Viktige biologiske funksjoner styrkes.	Ingen eller uvesentlig virkning på kort eller lang sikt.	Splitter sammenhenger/ reduserer funksjoner, men vesentlige funksjoner opprettholdes i stor grad. Mindre alvorlig svekking av trekk/vandringsmulighet og flere alternative trekk finnes. Virkningenes varighet: Varig forringelse av mindre alvorlig art, eventuelt mer alvorlig miljøskade med kort restaureringstid (1-10 år).	Splitter opp og/eller forringer arealer slik at funksjoner reduseres. Svekker trekk/ vandringsmulighet, eventuelt blokkerer trekk/vandringsmulighet der alternativer finnes. Virkningenes varighet: Varig forringelse av middels alvorlighetsgrad, eventuelt mer alvorlig miljøskade med middels restaureringstid (>10 år).	Splitter opp og/eller forringer arealer slik at funksjoner brytes. Blokkerer trekk/ vandring hvor det ikke er alternativer. Virkningenes varighet: Varig forringelse av høy alvorlighetsgrad. Eventuelt med lang/svært lang restaureringstid (>25 år).

3.4.3 Vurdering av konsekvens

Konsekvenser for delområder

Konsekvensgraden for hvert delområde fastsettes ved å sammenholde vurderingene av de berørte områdenes verdi og tiltakets påvirkningsgrad, slik det fremgår av konsekvensvifta i figur 3.3. Verdiskalaen utgjør x-aksen i konsekvensvifta i figuren, mens påvirkningsskalaen utgjør y-aksen. De negative konsekvensene er knyttet til en verdiforringelse av hvert delområde, mens det er motsatt med de positive konsekvensene.

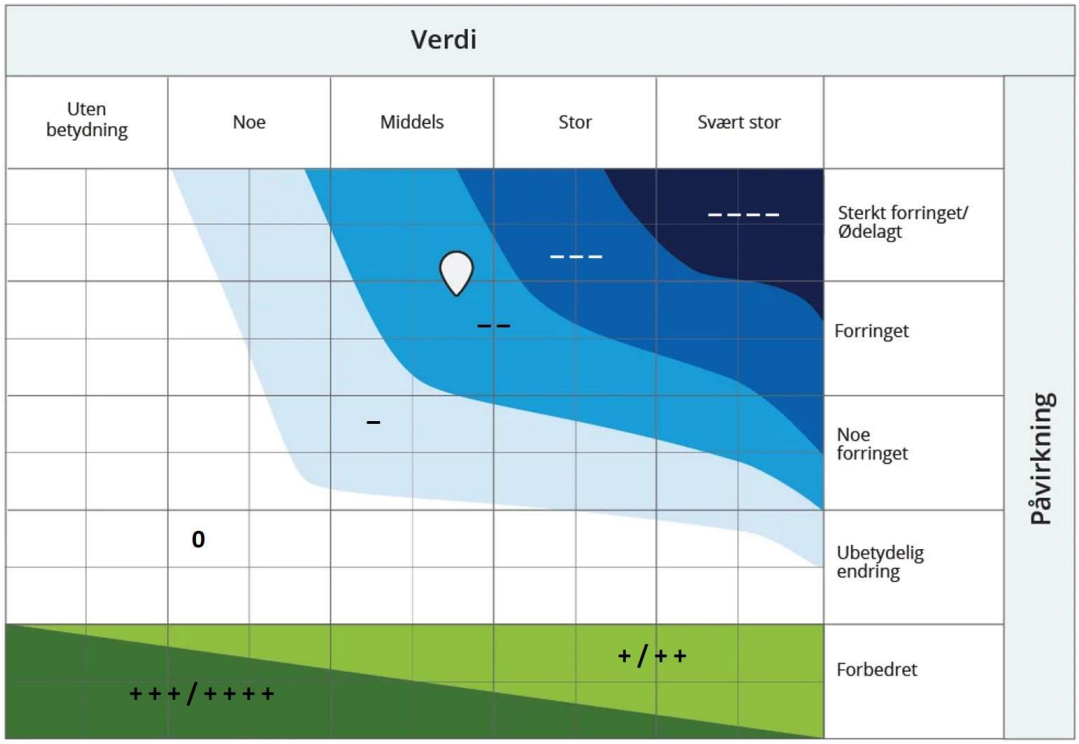

Figur 3.3. Konsekvensvifte for fastsetting av konsekvensgrad når verdi og påvirkning er vurdert (MD 2021). Merk at glidende overganger mellom trinnene i verdi- og påvirkningsvurderingen, kan gi utslag ved fastsetting av konsekvens. NB! Dråpen er tilfeldig satt i konsekvensvifta, som en illustrasjon.

Tabell 3.6 angir konsekvensgrad med en tilhørende kort forklaring. Konsekvensvifta er bygget opp slik at bare delområder med stor og svært stor verdi kan oppnå de mest negative konsekvensgradene. De kan få svært alvorlig miljøskade (jf. figur 3.3 og tabell 3.5).

De mest positive konsekvensgradene, stor eller svært stor miljøforbedring, er forbeholdt områder eller delområder med lav, ubetydelig eller noe verdi. Her kan avbøtende tiltak, som restaurering eller istandsetting, gi bedret miljøtilstand.

Tabell 3.5. Skala og veiledning for konsekvensvurdering, miljøskade, av delområder knyttet til de ulike konsekvensgradene, jf. figur 3.3 (MD 2021).

Skala	Konsekvensgrad	Forklaring
- - - -	Svært alvorlig miljøskade	Den mest alvorlige miljøskaden som kan oppnås for området. Gjelder kun for områder med stor eller svært stor verdi.
- - -	Alvorlig miljøskade	Alvorlig miljøskade for området
- -	Betydelig miljøskade	Betydelig miljøskade for området
-	Noe miljøskade	Noe miljøskade for området
0	Ubetydelig miljøskade	Ingen eller ubetydelig miljøskade for området
+/++	Noe miljøforbedring. Betydelig miljøforbedring	Miljøgevinst for området. Noe forbedring (+) eller betydelig forbedring (++)
+++/++++	Stor miljøforbedring. Svært stor miljøforbedring	Stor miljøgevinst for området. Stor (+++) eller svært stor (++++) forbedring. Benyttes i hovedsak der områder med ubetydelig eller noe verdi får en svært stor verdiøkning som følge av tiltaket

3.4 Samlet belastning

I samsvar med naturmangfoldlovens § 1 og §§ 4-12 vil det bli gjort vurderinger av om tiltaket sammen med andre eksisterende eller planlagte tiltak samlet kan påvirke forvaltningsmålene for truede og prioriterte arter, samt verdifulle, truede og/eller utvalgte naturtyper. Det vil også bli gjort en konkret vurdering av hva som tidligere har berørt landskapet, økosystemene og naturtypene og artene i det aktuelle planområdet, samt sårbarheten for ytterligere påvirkning i lys av dette. I tillegg vil det vurderes om tilstanden og bestandsutviklingen til disse arter/naturtyper kan bli vesentlig berørt.

I vurdering av påvirkningen på et område eller en art, skal man så langt det er mulig også inkludere kjent fremtidig påvirkning på dette. Dette kan være hvordan området er satt av i kommunedelplaner, reguleringsplaner eller i forhold til annen fremtidig bruk som for eksempel jordbruk og energi. Dette er viktig for å unngå en bit for bit nedbygging av arealer som hver for seg ikke utgjør en for stor belastning, men som samlet sett er av betydning for områdets økologiske tilstand eller overlevelsesevnen til en art eller bestand.

3.5 Datagrunnlag

Det ble ikke gjennomført befaring i planområdet av fagutreder i forbindelse med denne konsekvensvurderingen. Det ble vurdert at foreliggende informasjon i nasjonale databaser er tilstrekkelig oppdatert til å gjennomføre en faglig og godt begrunnet vurdering. Grunneier besøkte planområdet den 18.01.2022 for å ta oppdaterte bilder fra planområdet. Bildenes fotostandpunkt er vist i figur 2.2 og gjengitt i figur 4.3.

Informasjon om området er hentet fra følgende kilder:

- Offentlige databaser: Naturbase og Artskart
- Kartlegger av NiN-naturtyper i 2019, Sigrid Skrivervik Bruvoll, Ecofact
- Grunneier

4 STATUS OG VERDI FOR KYSTLYNGHEI

4.1 Naturgrunnlaget

Planområdet har et typisk småkollete landskap med mye bart fjell i dagen og vegetasjon i forsenkninger og bergsprekker. Berggrunnen består av *migmatittisk gneis, migmatitt, lokalt kvartsrik gneis og kvartsitt* (Norges Geologiske Undersøkelse). Dette er harde bergarter som forvitrer seint og gir overveiende fattig jordsmonn. Løsmassedekket er oppgitt til *bart fjell*, som betyr at området stort sett mangler løsmasser (NGU). Med sin nære beliggenhet til havet, ligger planområdet innenfor sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, O3. Klimaet er sterkt preget av nærheten til Nordsjøen og den varme Golfstrømmen, noe som gir relativt milde vintre og en lang vekstsesong. Dette gjør at planområdet ligger i boreonemoral vegetasjonssonen.

Kystlynghei er en ***truet naturtype*** i kategori ***EN - sterkt truet*** (Artsdatabanken 2018). Den er også en ***utvalgt naturtype*** etter naturmangfoldloven § 52 med tilhørende forskrift og en egen handlingsplan (Direktoratet for naturforvaltning, Lovdata 2009/2011, Miljødirektoratet 2013).

4.2 Naturtypen Kystlynghei

Eksisterende kunnskap

Eksisterende kunnskap om naturmangfold baserer seg på nettstedene Naturbase og Artskart. Figurene 4.1 viser kartlagte naturtyper i 2019, i en litt større region. Figurene 4.2 viser registrerte rødlistearter og fremmedarter i nærheten av planområdet.

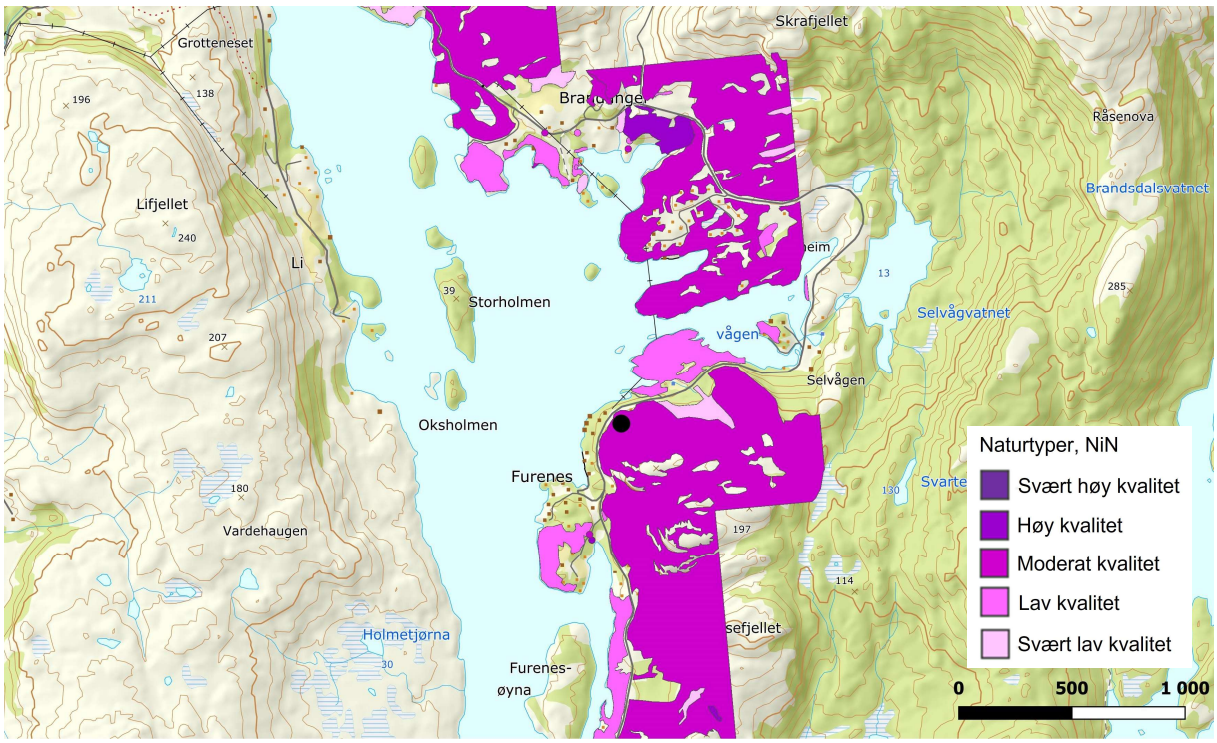

Figur 4.1. Kartlagte naturtyper etter Miljødirektoratets instruks i 2019. Planområdet er vist med rød prikk (Kilde: Naturbase). De fleste er kystlynghei. Andre er blant annet naturbeitemark og hule eiker. Rette grenser i nord og øst er grense for kartleggingsområdet i 2019

Lokaliteten kystlynghei som dekker planområdet ble kartlagt i 2019 og er totalt 1.480 daa. Den er satt til fattig kystlynghei, og har **moderat lokalitetskvalitet** (figur 4.1, Naturbase). Lokalitetskvaliteten kommer fram ved at lokalitetens tilstand og naturmangfold vurderes. Tilstanden ble i 2019 vurdert til *moderat* på grunnlag av at det ikke ble registret beitespor og lokaliteten ble vurdert, å hovedsakelig være i brakkleggingsfase. Det beskrives likevel at det var ulike grader av gjenvekst i lokaliteten. Effekten av fremmede arter er vurdert til svak, basert på sitkagran som finnes litt spredt, i tillegg til få eksemplarer av fremmede furuarter. Naturmangfold ble i 2019 satt til moderat, men den tekstlige vurderinga oppgir *stort naturmangfold* basert på stor størrelse (> 1.000 daa). Her har det nok skjedd en glipp, og naturmangfoldet skulle vært satt til stort, noe som ville gitt **høy lokalitetskvalitet** (Bruvoll, pers. medd.). Lokaliteten fortsetter også ut over kartleggingsgrensa i øst og er egentlig noe større enn det som er kartlagt. Dette vil likevel ikke påvirke naturmangfoldvurderingen siden største størrelse er oppnådd. Røsslyngen er i stor grad i moden fase, men finnes også en del i degenereringsfase, der røsslyngen er svært grov og stor og har en del døde greiner.

Tilleggsvurdering

Planområdet for planlagt tiltak dekker bare en liten del, helt nordvest, i kystlyngheilokaliteten (figur 4.2).

Figur 4.2. Grov skisse av tiltaket i kystlyngheia.

I denne delen vurderes kystlyngheia å være mer gjengrodd enn i de sentrale deler av lokaliteten. Dette vurderes ut fra flybilder og foto tatt av grunneier nå i januar (Norge i bilder, figur 4.2) Langs veitraseen er kystlyngheia helt klart kommet til tidlig gjenvekstsuksesjonsfase, med sterk

gjenvekst av nokså store furutrær (figur 4.3 a og b). Øvre dele av veien, og området hvor hytta planlegges, vurderes under tvil, å fortsatt være i brakkleggingsfase, men gjenveksten er betydelig og det nærmer seg tidlig gjenvekst (figur 4.3 c, d og e). Flere nærliggende områder synes alt å ha nådd tidlig gjenvekstsuksesjonsfase i denne delen av lokaliteten. Ca. 200 meter lenger øst ligger en lokalitet som i 2019, ble vurdert til sein gjenvekst, altså kystlynghei i siste stadiet før det er blitt skog. Planområdet ligger i en del av lokaliteten hvor gjengroings-situasjonen generelt er høyere enn ellers i lokaliteten. Tilstanden på kystlyngheia i planområdet vurderes derfor noe lavere enn tilstanden på hele lokaliteten samlet.

Figur 4.3. Bilder tatt fra planområdet 18. januar 2022 (foto: Andre Vabø). Nummer viser til fig 2.2. 1) og 2) Partier fra adkomstveien. 3) Øvre del av adkomstveien. 4) og 4) Planområdet for hytta.

Rødlistede arter

Det ble ikke registret rødlistearter i eller i nærheten av planområdet, og heller ikke i hele den store kystlyngheilokaliteten, da området ble kartlagt i 2019. Det ligger ingen registreringer av rødlistearter i den offentlige databasen Artskart (Artsdatabanken, Artskart). Potensialet for rødlistearter som ikke er fanget opp vurderes som lite.

Fremmedarter

Registrerte fremmedarter ble kartfestet i kystlyngheilokaliteten i 2019. Det oppgis litt spredning av sitkagran, mest omkring plantefeltet, langt sør for planområdet. Ellers finnes litt spredt bergfuru og vrifuru. Fremmedarter i nærheten av planområdet er listet tabell 4.1 og vist i figur 4.4.

Tabell 4.1. Registrerte fremmedarter i nærheten av planområdet.

Fremmedart	Kategori
Sitkagran	SE - Svært høy risiko
Fransk bergfuru	SE - Svært høy risiko

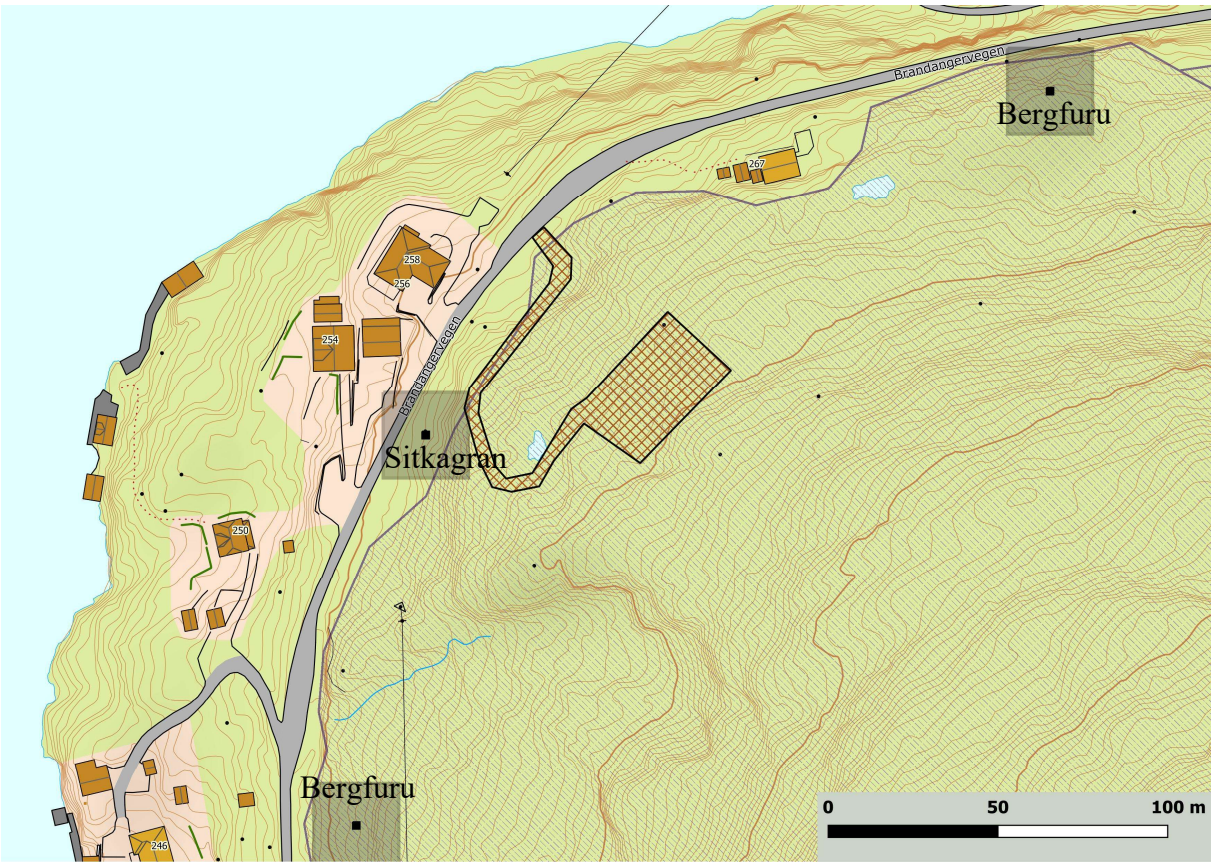

Figur 4.4. Registrerte fremmedarter i nærheten av planområdet (Kilde: Naturbase).

Verdivurdering

Planområdet ligger i en naturtypelokalitet som vurderes til *Svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet* i verdikategori Naturtype etter Miljødirektoratets instruks fordi det er en *sterkt truet naturtype* (EN) med *høy lokalitetskvalitet*. Den delen av naturtypelokaliteten hvor planområdet er lokalisert er likevel mer gjengrodd, og har derfor en lavere vurdering av tilstand. Dette vil påvirke verdivurderingen som i denne delen vil bli *Stor verdi eller forvaltningsprioritet*.

Samlet vurderes verdien her til ***Svært stor - Stor verdi eller forvaltningsprioritet***.

I verdikategorien Arter inkludert økologiske funksjonsområder får planområdet ***Noe verdi*** fordi det kun er funnet vanlige arter. Ingen rødlistearter er registrert.

	Noe verdi	Middels verdi eller forvaltningsprioritet	Stor verdi eller forvaltningsprioritet	Svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet
Naturtype				▲
Arter	▲			

5 PÅVIRKNING

5.1 Generelt

Kystlynghei er rødlistet og utvalgt naturtype i kategorien EN-sterkt truet etter gjeldende Rødliste for naturtype (Artsdatabanken 2018). Kystlynghei er formet og betinget av skjøtsel med beite og brenning, og den største trusselen for kystlynghei er derfor redusert og opphørt drift med beite og lyngbrenning. I tillegg er skogplanting og spredning av fremmede treslag en alvorlig trussel for kystlynghei.

5.2 Nullalternativet

I henhold til vurderingen av kystlyngheilokaliteten i 2019, og supplert med informasjon fra grunneier, ligger kystlyngheia brakk og beites ikke. Det er heller ikke informasjon som tyder på at dette vil endre seg. Det foreligger altså ingen planer for økt skjøtsel i området. Planområdet er på det nåværende tidspunkt, allerede nokså gjengrodd.

Nullalternativet er at hytta ikke bygges og at kystlyngheia i planområdet får utvikle seg fritt. Uten restaurering og aktiv skjøtsel med beite og lyngbrenning vil kystlyngheia få økt gjenvekst, og på sikt gro mer og mer igjen. Nullalternativet vil på relativt kort sikt føre til at kystlyngheia mister kvalitet og verdi.

Påvirkningen ved nullalternativet vurderes derfor til ***noe forringet*** for kystlyngheia.

5.3 Vurdering av påvirkning av tiltaket

Det aktuelle tiltaket er bygging av en hytte med adkomstvei.

Tiltaket vil føre til arealbeslag der hytta og veien etableres (figur 4.4). I dette arealet vil kystlyngheia ødelegges. Hvor stort areal rundt hytta som påvirkes kan variere, og kan justeres med hvilke føringer som legges til grunn for utvikling av hyttetomten. Dette arealbeslaget er likevel en svært liten del av kystlyngheilokaliteten, og det vil ikke endre lokalitetskvaliteten som ble vurdert i 2019. Arealbeslaget ligger i kanten av lokaliteten mot eksisterende vei og det vil derfor heller ikke fragmentere lokaliteten. Andre påvirkninger vurderes ikke å være aktuelle.

Vurdering av påvirkning av tiltaket følger kriteriene i tabell 3.3. Tiltaket berører en del av naturtypen som utgjør mye mindre enn 20 % av lokaliteten.

Samlet vurderes dette å gi planlagt tiltak påvirkningen ***ubetydelig - noe forringet*** for naturtypen kystlynghei i forhold til nullalternativet hvor lokaliteten ikke reduseres i størrelse (figur 5.2).

Ingen kjente rødlistearter gir tiltaket ***ubetydelig*** påvirkning for arter (figur 5.2).

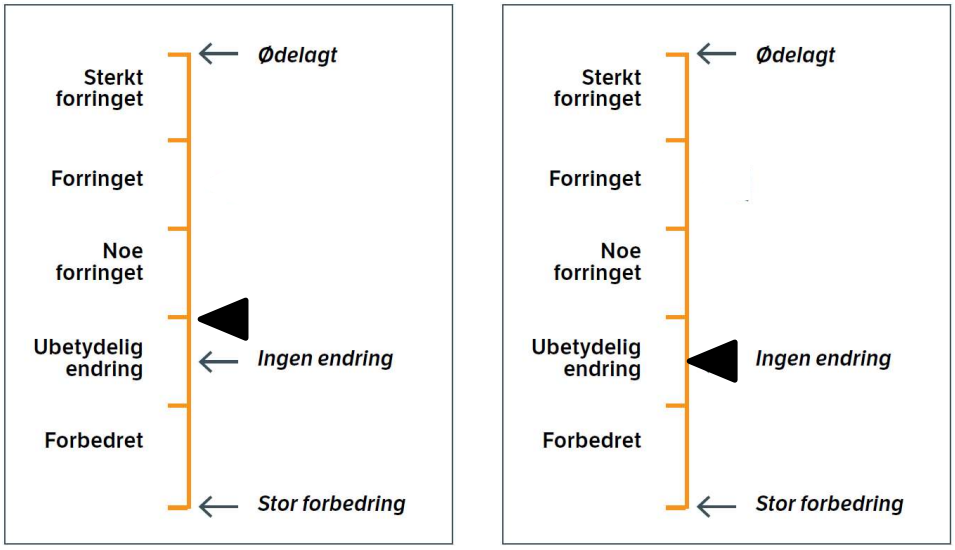

Figur 5.1. Vurdering av tiltakets påvirkning på naturtypen kystlynghei (t.v.) og for arter (t.h.).

6 MILJØSKADE OG KONSEKVENS

Konsekvensgraden av tiltaket fremkommer ved å kombinere verdi og påvirkning for de aktuelle forekomstene, slik konsekvensvifta i figur 3.3 viser. Miljøskaden leses fra tabell 3.6.

For truet og utvalgt naturtype kystlynghei gir *svært stor – stor verdi* og påvirkningen *ubetydelig - noe forringet* konsekvensgraden ***ubetydelig (0) til noe (-) miljøskade***.

For arter blir konsekvensgraden ***ubetydelig (0)***.

7 FORHOLDET TIL NATURMANGFOLDLOVEN OG SAMLET BELASTNING

7.1 Innledning

Det overordnede formålet med Naturmangfoldloven (2009) er å ta vare på naturens mangfold og de økologiske prosessene gjennom bærekraftig bruk og vern. I denne rapporten er det gjort vurderinger i forhold til paragrafene (§§) 8, 9, 10, 11 og 12 i naturmangfoldloven. Lovteksten i paragrafene følger i kapittel 7.2.

Ved vurdering av samlet belastning i kapittel 7.2 skal det vurderes om eksisterende og planlagte inngrep kan påvirke tilstanden for kystlynghei. Nedenfor gis det en kort oversikt over status for naturtypen lokalt og regionalt.

7.2 Vurderinger

§ 8. (kunnskapsgrunnlaget)

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.

<u>Vurderinger</u>

Kunnskapsgrunnlaget i forbindelse med denne utredningen vurderes som tilstrekkelig til å få belyst hvilken påvirkning tiltaket har på lokaliteten kystlynghei. Naturtypen er kartlagt i 2019, og er kun sjekket opp av grunneier for å ta noen bilder i planområdet i januar 2022. Kartleggingen i 2019, samt samtale med kartlegger, vurderes tilstrekkelig sammen med oppdaterte flybilder over området.

§ 9. (føre-var-prinsippet)

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

<u>Vurderinger</u>

Dette er en lovtekst som er relevant for forvaltningen. Ytterligere undersøkelser for å få et bedre kunnskapsgrunnlag, vurderes ikke å være nødvendige for å fatte en beslutning i forhold til gjeldende planlagt tiltak om utvidelse av hyttefeltet med 10 hytter. Foreligger kunnskap vurderes tilstrekkelig til å få belyst hvilken påvirkning tiltaket har på kystlynghei. Potensialet for rødlistede arter som ikke er fanget opp vurderes som lite på bakgrunn av at fattig kystlynghei ikke huser veldig mange rødlistearter. Purpurlyng (NT) er en iøynefallende plante som ville

vært fanget opp av kartleggingen i 2019, om den vokste i området. Lokaliteten ligger ikke i utbredelsesområdet for klokkesøte (VU).

§ 10. (økosystemtilnærming og samlet belastning)

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

Vurderinger

Ved vurdering av den samlede belastning for økosystemet og naturmangfoldet, er det kun fokusert på viktige forekomster. Samla belastning skal vurderes både ut fra dagens situasjon, det planlagte tiltaket og andre planlagte tiltak i området.

Naturtyper

Kystlyngheilokaliteten som blir berørt av tiltaket blir såpass lite berørt (< 20 %) at det ikke vil ha betydning for lokalitetsvurderingen eller verdien av lokaliteten. Isolert sett vil påvirkningen ikke endre status for kystlynghei, hverken i Vestland eller i kommunen Gulen, ut fra dagens situasjon.

Små, og egentlig ubetydelige, arealbeslag og påvirkninger, kan likevel på sikt, adderes opp til å utgjøre en større, negativ samlet effekt på truede naturtyper som er under så sterkt press som kystlynghei. Ved at det stykkevis og delt etableres små eller større utbygginger eller andre arealendringer, i kystlyngheilokaliteter kan det også etter hvert trenges bedre eller nye veier som skjærer seg gjennom andre deler av lokaliteten eller andre lokaliteter med kystlynghei. Denne samla negative effekten kan i større grad enn enkelttiltaket, gå ut over økologiske funksjoner for arter og landskapsøkologiske funksjonsområder ved at tiltak splitter opp og/eller forringer arealer slik at funksjoner reduseres.

Arter og økologiske funksjonsområder

Siden det ikke er kjent rødlistearter som vil bli berørt av tiltaksplanene, vurderes ikke dette videre.

§ 11. (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)

Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.

Vurderinger

Dette er en lovtekst som er relevant for tiltakshaver.

§ 12. (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

Vurderinger

Dette er en lovtekst som er relevant for tiltakshaver. Her vurderes at det kan tas visse hensyn ved opparbeidingen av adkomstveien og hytta slik at minst mulig inngrep gjøres.

8 SKADEREDUSERENDE TILTAK

Noen forslag til skadereduserende tiltak er listet under.

- Minst mulig tiltak ut over det som er høyst nødvendig.
- Aktiv fjerning av fremmedarter i planområdet.
- Det kan være en bestemmelse om at arealet som opparbeides omkring hytta ikke skal være større enn en viss størrelse.
- Det bør være forbud mot innplanting av fremmedarter rundt hytta.

9 REFERANSER

Artsdatabanken (2018). Fremmedartslista 2018. https://www.artsdatabanken.no/fremmedartslista2018

Artsdatabanken 2018. Norsk rødliste for naturtyper 2018. https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper

Artsdatabanken 2021, 24. november. Norsk rødliste for arter 2021. https://www.artsdatabanken.no/rodlisteforarter/2021

Artsdatabanken, Norge. https://artsdatabanken.no/

Artskart: Vis utvalg i kart | Artskart 2 (artsdatabanken.no)

Direktoratet for naturforvaltning. Faggrunnlag for kystlynghei - med sikte på utvelging til utvalgt naturtype. Faggrunnlag for trua arter og naturtyper i Norge

Hovstad, K. A., Johansen L., Arnesen, A., Svalheim, E. og Velle, L. G. (2018). Kystlynghei, Semi-naturlig. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. https://artsdatabanken.no/RLN2018/74

Lovdata 2009. LOV-2009-06-19-100. Lov om forvaltning av naturens mangfold (Naturmangfoldloven): https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2009-06-19-100

Lovdata 2011. FOR-2011-05-13-512. Forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven:

https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-05-13-512?q=utvalgte%20naturtyper

Miljødirektoratet 2013. Kaland, P.E. og Kvamme, M. Kystlyngheiene i Norge – kunnskapsstatus og beskrivelse av 23 referanseomrader. Universitetet i Bergen og Lyngheisenteret.

Miljødirektoratet 2019. Kartleggingsinstruks 2019. Kartlegging av Naturtyper etter NiN2 i 2019. Veileder M-1287.

Naturbase: https://kart.naturbase.no/